

Representantforslag 9 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker

Dokument 8:9 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker om bedre helsetjenester på nett

Til Stortinget

Bakgrunn

Et sentralt mål for helsepolitikken er å sikre gode og likeverdige helsetjenester til alle. Dette forutsetter god informasjon både om helserelaterte spørsmål og om helsetjenestens tilbud.

Ifølge Helsedirektoratets strategiplan for elektronisk samhandling i helsesektoren viser undersøkelser fra 2007 at to tredjedeler av befolkningen benytter Internett til helseformål. I en undersøkelse foretatt på oppdrag for Teknologirådet i 2010 oppgir 85 pst. at de har søkt om helseinformasjon på Internett, og at 88 pst. av disse stoler på den informasjonen de finner. Det finnes imidlertid et mangfold av kilder med ulik grad av kvalitet. Feil og misvisende helseinformasjon kan innebære en helseis risiko for pasientene. Det er behov for å gi publikum kvalitetssikret og oversiktlig helseinformasjon, og det er naturlig at den offentlige helsetjenesten har et redaktøransvar for slike nettbaserte informasjonstilbud. Dette vil i stor grad innebære at foreliggende informasjon gjøres lettere tilgjengelig både for pasienter og helsepersonell.

En undersøkelse foretatt i regi av Teknologirådet viser at ni av ti pasienter ønsker å benytte elektronisk kommunikasjon i sin kontakt med helsetjenesten. Bruk av slike nettbaserte tilbud vil gi bedre tilgjengelighet til helsetjenesten. Eksempelvis viser undersøkelser fra Danmark at pasientene spares for 6 mill. km i transport, gitt at 22 pst. av pasientene benytter

dette tilbudet. Videre gis pasientene bedre innsikt i sin egen behandling, og dermed bedre mulighet for innflytelse over prosessen.

I Danmark er det opprettet en offentlig nettbasert helseportal, Sundhet.dk, som både gir informasjon om helse, pasientrettigheter og om helsetjenesten. Videre gir denne tjenesten pasientene innsyn i egen journal, og mulighet for å fornye resepter, bestille konsultasjoner og få informasjon om prøvesvar. Nettportalen inneholder også informasjon om ventetider og om kvalitetsmålinger av ulike helsetilbud. Det gis informasjon til helsepersonell gjennom den samme portalen, eksempelvis om nasjonale veiledere og faglige anbefalinger. Nettsiden har opptil 300 000 unike brukere pr. måned. I Storbritannia er det opprettet et tilsvarende tilbud.

I Norge er det gjennomført flere forsøk med nettbaserte helsetjenester, herunder tilbud som gir pasienten innsyn i egen journal. Min Journal er et prosjekt som ble etablert i 2005 i samarbeid mellom flere helseforetak, under ledelse av Oslo universitetssykehus. Løsningen er utviklet slik at den kan implementeres i større skala med lave kostnader. I tillegg til innsyn i egen journal gir Min.journal.no et tilbud om relevant og oppdatert informasjon som er tilpasset pasientens behov. En offentlig helseportal bør gi alle pasienter tilgang til egen journal, forutsatt at personvernet ivaretas. Dette vil styrke pasientens innsikt i og innflytelse over egen behandling.

En offentlig nettportal for helsetjenester kan også skape kontakt og nettverk mellom pasienter. Dette kan gi pasientene viktig støtte og informasjon, samtidig som selvhjelpsarbeidet kan styrkes gjennom slike nettverk. Pasientnettverk er allerede etablert på flere frittstående nettsteder, men bør også kunne finnes via en offentlig helseportal.

Det er iverksatt flere planer for utvikling av IKT-baserte løsninger i helsetjenesten, og planen Samspill

2.0 Nasjonal strategi for elektronisk samhandling i helse- og omsorgstjenesten beskriver den gjeldende nasjonale strategien på området. Visjonen for arbeidet er å sikre helhetlige pasient- og brukerforløp. Et konkret mål er å sikre et helhetlig og tilpasset informasjons- og kommunikasjonstilbud til pasientene. En offentlig helseportal med informasjon om helse, helsetjenester og behandlingsforløp, samt mulighet for kommunikasjon med pasienten, er helt i tråd med disse målsettingene.

En offentlig, nettbasert helseportal må også inneholde informasjon om kvalitetsmålinger i helsetjenesten. Det må utvikles flere kvalitetsindikatorer, og det bør foretas sammenlikninger av kvalitet på tvers av institusjoner. En større åpenhet om kvaliteten i tilbudet vil bidra til å styrke kvaliteten, og gi pasientene et bedre grunnlag for å velge mellom ulike tilbud. Det bør være mulighet for at pasientene kan gi sine vurderinger av helsetjenesten i nettportalen. Dette kan eksempelvis være vurdering av service, ventetid, informasjon, oppfølging under behandlingen og andre forhold som er viktig for pasientens totale opplevelse av tilbudet. Det må utarbeides løsninger som sikrer relevante tilbakemeldinger, og som ivaretar personvernet også for helsepersonell.

Personvern

Helseopplysninger er av en så privat og sensitiv karakter at det må stilles særlig strenge krav til personvern ved behandling av slike opplysninger. Det er en grunnleggende menneskerett at den enkelte selv skal ha rett til å råde over sine private helseopplysninger, og at disse opplysningene må beskyttes mot uberettiget innsyn. Nettbaserte helsetilbud som gir mulighet for kommunikasjon med helsetjenesten og mulighet for ekstern oppkopling til sensitive data, må

ha strenge sikkerhetsløsninger som beskytter mot uberettiget innsyn. Det må stilles krav om samtykke fra pasienten for at den enkeltes personlige opplysninger skal være tilgjengelige i denne tjenesten. En nettbasert helsetjeneste kan gi mulighet for å forenkle samtykkeprosedyrene gjennom elektronisk signatur. Samtidig kan en nettbasert helseportal gi bedre personvern på enkelte områder, eksempelvis ved at pasienten får oversikt over hvem som har fått tilgang til private helseopplysninger gjennom loggføring av innsyn i journal. Dette gir den enkelte mulighet for å kontrollere at ikke uvedkommende skaffer seg disse opplysningene uten å ha tjenestlig behov for det.

Forslag

På bakgrunn av dette fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan for å etablere en offentlig nettbasert helseportal med følgende elementer:

- kvalitetssikret og oppdatert informasjon om helse, samt ulike sykdommer og lidelser
- god informasjon om helsetjenesten og ulike helsetilbud
- informasjon om kvalitet og ventetider
- informasjon om pasientrettigheter og instanser som kan bistå med å ivareta disse rettighetene
- mulighet for elektronisk kommunikasjon med helsetjenesten, eksempelvis timebestilling
- gi pasienten innsyn i sin egen journal, og mulighet for å få informasjon om prøvesvar, henvisninger osv.

12. oktober 2010